

Vendarle dober zaključek za evropski avtomobilski trg v letu 2019

Od 11. do 17. januarja 2020

Decembrska prodaja vozil v EU z rekordno rastjo

Od septembra 2019 naprej se prodaja novih vozil v EU spet povečuje po visokih mesečnih stopnjah (14,5 % v septembru, 8,7 % v oktobru in 4,9 % v novembru) in je decembra znašala celo 21,7 %. Ključen razlog pri rasti je bila nizka osnova v istih mesecih leta 2018, saj je bila s 1. septembrom 2018 vpeljana zaveza, da morajo biti vsi novi avtomobili, registrirani v EU, testirani po novem protokolu za merjenje izpustov WLTP. Pri prehodu na nove testne protokole so v proizvodnji avtomobilov nastala ozka grla, ki jih proizvajalci niso znali pravočasno odpraviti. To se je poznalo tudi pri manjši prodaji. Dodaten faktor so predstavljale pričakovane davčne spremembe na nekaterih največjih evropskih trgih. V Franciji (tretji največji trg) in na Švedskem (deveti največji trg) so s 1. januarjem 2020 uvedli občutne spremembe v sistemu bonusov in malusov pri obdavčitvi avtomobilov glede na izpuste ogljikovega dioksida, na Nizozemskem (osmi največji trg) pa 15-odstotni pribitek k cestni taksi za starejša dizelska vozila. V celotnem letu 2019 je tako prodaja vozil v EU-28 zrasla za 1,2 % na 15,3 milijona. V Sloveniji je bilo v tem obdobju na novo registriranih 73.211 osebnih avtomobilov, kar je bilo 0,5 % več kot leta 2018.

Avstrijski vlagatelji z manj zaupanja v Slovenijo

Sveža anketa Advantage Austria je pokazala, da je splošna privlačnost Slovenije za avstrijske vlagatelje v 2019 nižja kot v predhodnem letu. Kljub temu ¾ avstrijskih podjetij ocenjuje, da je zanimiva za vlaganje, kar je v lanskem letu ocenilo 91 % anketiranih podjetij. Avstrijci so (merjeno po izvorni državi lastnika) drugi največji tuji vlagatelj v Sloveniji oziroma obvladujejo 13 % tujih naložb v Sloveniji. Rezultati ankete kažejo, da so avstrijska podjetja zelo zadovoljna s kakovostjo, izobrazbo in motivacijo delovne sile v Sloveniji, z dostopom do javnih razpisov ter davčnim sistemom v najširšem smislu. Kritične točke slovenskega investicijskega okolja ostajajo (že nekaj let) davčna obremenitev podjetij, preobsežna javna uprava, nefleksibilnost delovnega prava, plačilna nedisciplina ter nizka razpoložljivost delovne sile. Eden najbolj perečih problemov, s katerim se srečujejo avstrijski investitorji v Sloveniji, je pomanjkanje kvalificirane delovne sile. Pomanjkanje le-te je tokrat zaznalo 63 % vprašanih (v 2019: 47 %), od tega jih je dve tretjini navedlo, da iščejo predvsem delavce s srednješolsko izobrazbo. Dualni sistem v Avstriji zagotavlja hitro odzivnost trga dela na spremembe pri povpraševanju avstrijskih delodajalcev, zato te prednosti tako avstrijski kot nemški vlagatelji večkrat izpostavljajo.

Razkrit predlog novega slovenskega zakona o DMV: luksuz cenejši, dizli dražji

Vse spremembe pri zakonodaji, vezani na osebno mobilnost, so za povprečnega državljana občutljiva točka, saj za mobilnost namenimo 1/6 družinskega proračuna, več kot v katerikoli drugi evropski državi. Veliko težavo pri spremljanju statistike prodanih vozil povzročajo enodnevne registracije (uvoz, ki mu kmalu sledi izvoz) kot tudi registracija vozil v tujini in njihova uporaba pretežno v Sloveniji. Navedeno je posledica visokega davka na luksuzna vozila pri nas. Novi predlog zakona to anomalijo ukinja, hkrati pa spreminja sistem določanja davka (plača se sicer le ob prvi registraciji vozila v Sloveniji, torej le enkrat). Ta bo po novem vezan na moč motorja in izpuste CO₂. Na vozila, ki manj onesnažujejo okolje in imajo šibke motorje, bo obračunana nižja višina davka, na vozila z visokimi izpuhi (denimo nad 230 CO₂) pa bo minimalen davek precej višji, pri čemer bo pri dizelskih motorjih višji kot pri bencinskih. Stroka (sekcija za osebna motorna vozila) ocenjuje, da je pri najnovejših dizelskih vozilih (Euro 6d) diskriminacija glede na bencinske motorje povsem neprimerna. Spremembe bodo imele zelo različne učinke na cene vozil. Najbolj prodajano vozilo koncerna Renault, Clio, naj bi se zaradi teh sprememb (če bodo v tej obliki potrjene) v 2021 podražil za 100 EUR, kar je minoren učinek. Trenutni vozni park v Sloveniji je star 9,9 leta, zaradi nekaj let rasti prodaje pa se v zadnjih letih mlajša. Na predlog zakona je v javni obravnavi možno podati pripombe do 14. februarja 2020.

52.000 oseb v Sloveniji materialno prikrajšanih

Statistični urad je pričakovano ocenil, da so gospodinjstva v 2019 izboljšala svoj materialni položaj. Delež gospodinjstev, ki so v 2019 s svojimi dohodki preživela mesec brez težav (lahko oz. zelo lahko), se je glede na 2018 povečal za 2 odstotni točki (s 17 % na 19 %). Na drugi strani pa se je za 4 odstotne točke (na 20 %) zmanjšal delež tistih gospodinjstev, ki so s svojimi dohodki shajala s težavami (težko oz. zelo težko). Največ gospodinjstev je s svojimi dohodki preživelo mesec z manjšimi težavami, in sicer 33 %, kar je približno toliko kot v prejšnjih letih. Stopnja resne materialne prikrajšanosti je bila v letu 2019

2,6-odstotna ali glede na prejšnje leto za 1,1 odstotne točke nižja. To pomeni, da je v 2019 živel v materialno prikrajšanih gospodinjstvih približno 52.000 oseb (v 2018 pa 74.000). Stanovanjski stroški (ti vključujejo tudi morebitno najemnino ali odplačila hipotekarnih posojil) so bili v 2019 veliko breme za 32 % gospodinjstev, kar je za 3 odstotne točke manj kot v 2018. Plačilo stanovanjskih stroškov sploh ni bilo breme za 15 % gospodinjstev, kar je za 3 odstotne točke večji delež kot v preteklem letu. Najemnino za stanovanje je vsaj enkrat v zadnjih 12 mesecih pred anketiranjem v letu 2019 plačalo z zamudo 12 % najemnikov stanovanj, kar je 4 odstotne točke manj kot v letu 2018. Dobro stanje na trgu dela, rast plač in socialnih transferjev so bili ključni pri izboljšanju materialne prikrajšanosti, ki se bo po naši oceni v 2020 znižala na okoli 2,3 %.

Zdravstvo in socialno varstvo največja novembrska zaposlovalca

Novembra 2019 je število delovno aktivnih v Sloveniji ostalo na podobni ravni kot v oktobru, oziroma je bilo medletno višje za 1,6 %. Število zaposlenih je bilo medletno višje za 2 %, samozaposlenih pa nižje za 2,3 %, in sicer predvsem zaradi manjšega števila kmetov. Z vidika dejavnosti, v katerih so imele delovno aktivne osebe zaposlitev, se je število delovno aktivnih oseb v novembru 2019 glede na prejšnji mesec v desetih dejavnostih zvišalo, v desetih pa znižalo. Najbolj se je zvišalo v dejavnosti zdravstva in socialne varstvi (za nekaj manj kot 400, na približno 65.500), znižalo pa se je najbolj v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (za približno 300, na nekaj več kot 38.100).

V gradbeništvu ob koncu 2019 manj aktivnosti pri izgradnji občinske infrastrukture

Podatki o gradbenih delih v novembru 2019 v Sloveniji so nekoliko razočarali. Njihova vrednost je bila na letni ravni nižja za 8,4 %. Vrednost gradbenih del, opravljenih na stavbah, je bila višja za 2,9 %, na gradbenih inženirskih objektih pa nižja za 11,9 %. Vrednost v novembru 2019 opravljenih gradbenih del na stavbah je bila glede na november 2018 višja predvsem zaradi višje vrednosti del, opravljenih na stanovanjskih stavbah (za 13,1 %); vrednost opravljenih gradbenih del na nestanovanjskih stavbah je bila namreč višja le za 0,1 %. Ključen razlog za padec pri gradbenih inženirskih delih vidimo v manjših investicijah občin, saj so bile te v zadnjih mesecih 2018 rekordno visoke. Prvi krog volitev je bil 18. novembra 2018, drugi pa 2. decembra 2018. Njihova pojavnost je običajno povezana z intenzivnejšim zaključevanjem gradbenih del na lokalni ravni. Vrednost gradbenih del, opravljenih od januarja do novembra 2019, je bila za 3,3 % višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v istem obdobju leta 2018. Vrednost teh del na stavbah je bila višja za 2,7 %, na gradbenih inženirskih objektih pa za 3,6 %. Podatki za zadnje 3 mesece (september-november 2019) so sicerčasne narave in se kasneje lahko popravijo.

Dogodki v naslednjem tednu: gradbena dovoljenja v Sloveniji in centralne banke

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
20. 1. 2020, ponedeljek	Statistika gradbenih dovoljenj za stavbe, december 2019	Statistični urad RS	Prihodnja gradbena aktivnost pri stavbah
20. 1. 2020, ponedeljek	Odločitev BOJ (japonske centralne banke) glede obrestne mere	BOJ	Vpliv na potrošnjo in investicije na Japonskem ter na uvozna gibanja
21. 1. 2020, torek	Anketna stopnja brezposelnosti v Združenem kraljestvu	Office for National Statistics in UK	Vpliv na trošenje britanskih gospodinjstev ter na odločitev BOE
21. 1. 2020, torek	Indeks ZEW, gospodarskega razpoloženja v Nemčiji	Leibniz Centre for European Economic Research	Vpliv na odločitve nemških podjetij
23. 1. 2020, četrtek	Mnenje potrošnikov v Sloveniji, januar 2020	Statistični urad RS	Vpliv na gibanje zasebne potrošnje, ki predstavlja 55 % slovenskega BDP
23. 1. 2020, četrtek	Odločitev ECB o spremembi obrestnih mer	ECB	Vpliv na investicije, trošenje, trg vrednostih papirjev in nepremičnin v območju evra
24. 1. 2020, petek	Markit proizvodni PMI in Kompozitni PMI za Nemčijo	Markit	Vodilni indikator za gibanja v nemški industriji in gospodarstvu

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

Bojan Ivanc

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Nemški proizvodni PMI (Markit)	43,7	44,0	2
Obrestna mera ECB	-0,50 %	-0,50 %	1
Mnenje potrošnikov v Sloveniji, januar 2020, desezonirano ¹	-14 o. t.	-12 o. t.	3

¹ ravnotežje v odstotnih točkah (ravnotežje je razlika med deležem pozitivnih in deležem negativnih odgovorov)